

МІЖАРОДНА ФІНАНСОВА СИСТЕМА: ОСНОВИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>3 курс, шостий семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>90 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік</i>
Розклад занять	<i>http://roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Грінко Ірина Миколаївна, grinko.irina.kpi@gmail.com Практичні: к.е.н., доцент, Грінко Ірина Миколаївна, grinko.irina.kpi@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо) Moodle: https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=1837 Google Classroom: https://classroom.google.com/u/0/c/MTUzNDQ0NDUyNjE5 https://classroom.google.com/u/1/c/MTU4MDCzNDE1ODYy</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів» є формування у студентів здібностей до фінансової аналітики та практики; оволодіння професійними знаннями і навичками в сфері міжнародних фінансів та використання набутих знань, вмінь для розробки тактики і стратегії поведінки держави та компанії в міжнародному фінансовому середовищі.

У ході вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів» студенти оволодіють навичками та знаннями зазначеними нижче.

1) Оволодіють теоретичними знаннями щодо: еволюції формування та становлення міжнародного фінансового ринку, моделей валютних систем, сучасних теорій розвитку міжнародних фінансів, передумов та факторів впливу глобальних процесів на розвиток міжнародного фінансового ринку тощо.

2) Отримують навички системного аналізу виявлення проблем функціонування міжнародного ринку та знаходження оптимальних рішень, відповідно, оволодіють технологіями прийняття рішень в різних ситуаціях для розробки тактики і стратегії поведінки держави та компанії в міжнародному фінансовому середовищі.

3) Оволодіють вмінням інтерпретувати отримані результати в ході досліджень в сфері міжнародних фінансів та прогнозувати показники розвитку фінансового середовища.

4) Отримують навички оптимального вибору та проведення контрагентами документарних і недокumentарних форм міжнародних розрахунків та вміння управляти ризиками в міжнародній фінансовій діяльності.

5) Отримають знання щодо механізмів, інструментарію та особливостей міжнародного регулювання фінансово-економічних відносин країн та вміння визначати регулятивні стратегічні пріоритети розвитку сучасної міжнародної валютно-фінансової політики держави.

6) Оволодіють навичками: аналізу та порівняння витрат з альтернативних способів міжнародного запозичення кредитних коштів для фінансування міжнародних розрахунків; визначення впливу валютного курсу на експортно-імпортні операції країни; обчислення паритетного співвідношення курсів валют, крос-курсів, форвардних курсів тощо.

7) Оволодіють вмінням вибору та проведення валютних операцій у здійсненні міжнародної економічної діяльності підприємствами, фірмами та іншими юридичними чи фізичними особами.

Згідно з вимогами **освітньої програми «Міжнародна економіка»** студенти після засвоєння навчальної дисципліни мають продемонструвати такі результати навчання:

1) знання:

- сутності основних категорій міжнародних фінансів;
- еволюції світової валютної системи;
- особливостей функціонування світового фінансового ринку та його структури;
- методики проведення валютних операцій на фінансовому ринку України;
- особливостей функціонування євrorинку, а саме: ринку євровалют, ринку капіталів, ринку облігацій, ринку євро валют, ринку золота;
- освоєння технологій кредитування на міжнародному кредитному ринку та процедури синдикування кредиту: експортні та комерційні кредити;
- сутності балансів міжнародних розрахунків та методика розрахунку платіжного балансу;
- проведення міжнародних розрахунків згідно наступних форм розрахунку: векселями, чеками, інкасо, документарним акредитивом тощо;
- регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин та співпраця України із зарубіжними донорами на двосторонній та багатосторонній основі на світовому фінансовому ринку.

2) уміння:

- володіти теоретичними основами та практичними навичками міжнародних фінансів;
- проводити аналіз міжнародних розрахунків та валютних операцій;
- складати платіжні та розрахункові баланси.
- складати первинні документи для проведення різних форм міжнародних розрахунків: векселями, чеками, інкасо, документарним акредитивом тощо;
- дотримуватися послідовності проведення етапів міжнародних розрахунків;
- здійснювати аналіз міжнародних стандартів рахівництва (IAS) тощо.

Компетентності виробничої діяльності ґрунтуються на здатності використовувати професійно-профільовані знання й практичні навички у галузі міжнародних фінансів, механізмів та інструментарію прийняття рішень у валютній, кредитній та інвестиційних сферах на –мікро та макроекономічному рівнях. **Компетентності організаційно-управлінської діяльності** базуються на здатності до організації роботи з проведення різних форм міжнародних розрахунків та прийняття управлінських рішень у валютній, кредитній та інвестиційних сферах.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів» закладає основу для фахівця економічного профілю теоретичних основ та практичних навиків міжнародних фінансів і аналізу в галузі міжнародного фінансового ринку, міжнародних інвестицій, оподаткування, міжнародних розрахунків, валютних операцій тощо. Вивчення дисципліни сприяє формуванню системного сприйняття майбутніми фахівцями міжнародних фінансових потоків, їх взаємозв'язок та регулювання. Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів» є нормативні навчальні дисципліни: «Економічна теорія», «Макроекономіка», «Гроші та кредит», «Фінанси», «Фінансовий ринок», «Фінанси підприємств», «Міжнародна економіка», а також слугує засобом формування у студентів системного осмислення міжнародного фінансового аспекту функціонування держави при написанні курсової роботи та виконанні аналітичної частини дипломної роботи. Дисципліна посідає важливе місце у навчальному процесі, оскільки надає теоретичні знання і практичні вміння щодо становлення та механізмів функціонування міжнародного фінансового ринку, і зокрема, розподілу та перерозподілу фінансових потоків, грошових коштів, активів, капіталів тощо.

Для вивчення навчальної дисципліни студент має володіти комп'ютерними програмами із побудови графіків, таблиць, презентацій для проведення аналізу та оцінки фінансових статистичних даних та представлення результатів проведеного дослідження.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СУТНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ВАЛЮТНОЇ СИСТЕМИ

Тема 1. Система міжнародних фінансів. Місце міжнародних фінансів у системі зовнішньоекономічних відносин. Предмет науки «Міжнародні фінанси». Функції міжнародних фінансів. Суб'єкти і система міжнародних фінансових відносин. Роль держави у міжнародних фінансах. Міжнародне фінансове право. Міжнародна фінансова політика. Основні напрямки сучасної політики України в галузі міжнародних фінансів.

Тема 2. Еволюція світової валютної системи. Поняття «валюта» та «валютна система». Види валютних систем та їх елементів. Біметалізм і монометалізм. Бреттонвудська валютна система. Смітсонівська угода.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ

Тема 3. Світовий фінансовий ринок та його структура. Ямайська валютна система. Європейська валютна система. Міжнародні розрахункові грошові одиниці. Інфляція і валютний курс.

Тема 4. Валютні ринки та валютні операції. Організаційна структура світового фінансового ринку. Діяльність валютних відділів банків. Котирування валют. Валютна позиція банку. Валютний ринок. Валютні операції «спот». Строкові валютні операції. Форвардні операції. Операції «свот». Ринок ф'ючерсів. Валютні опціони.

Тема 5. Особливості функціонування євrorинку. Євrorинки. Особливості ринку євровалют. Ринок капіталів. Світовий ринок облігацій. Ринок євро акцій. Ринок золота.

Тема 6. Ринок міжнародних інвестицій. Еволюція виводу капіталу. Поняття та сутність міжнародних інвестицій. Роль держави та приватного сектора у вивозі капіталу та інвестуванні коштів. Транснаціональні компанії в системі виводу капіталу та інвестуванні. Кредитні рейтинги. Державне регулювання та заохочення іноземних інвестицій. Вільні економічні зони. Роль міжнародних організацій в інвестиційному процесі. Венчурне фінансування. Міжнародні стандарти рахівництва(IAS).

РОЗДІЛ 3. МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ РОЗРАХУНКИ ТА ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС

Тема 7. Міжнародний кредитний ринок та технології кредитування.

Класифікація міжнародного кредиту. Експортні кредити. Комерційні кредити. Суб'єкти та інструменти міжнародного ринку банківських кредитів. Ціна активу на міжнародному ринку банківських кредитів. Синдиковані євро кредити. Процедура синдикування кредиту. Ціна синдикування кредиту і винагорода учасників. Суверенні боржники на ринку несек'юритизованих кредитів.

Тема 8. Фінанси транснаціональних корпорацій.

Фінансова система транснаціональних корпорацій. Модель фінансової системи. Ключові властивості фінансової системи. Міжнародні портфельні інвестиції

Тема 9. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс.

Організаційні засади міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Розрахунки векселями. Розрахунки чеками. Інкасова форма. Документарний акредитив. Банківські перекази. Система відкритих рахунків. Розрахунки з використанням пластикових карток. Сутність балансів міжнародних розрахунків. Виникнення та розвиток балансів міжнародних розрахунків. Види балансів міжнародних розрахунків. Структура платіжного балансу. Класифікація платіжного балансу. Методи балансування платіжного балансу.

РОЗДІЛ 4. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН

Тема 10. Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин.

Міжнародний контроль за рухом капіталу. Формування спільних підходів до міжнародного інвестування та діяльність ТНК. Захист інвестицій. Глобальні податки.

Тема 11. Заборгованість у системі міжнародних фінансів.

Зовнішня заборгованість: поняття, показники, суб'єкти. Підходи кредиторів до подолання кризи заборгованості країн, що розвиваються. Підхід боржників до подолання кризи заборгованості країн, що розвиваються. Поняття і напрями реструктуризації боргу. Вторинний ринок зовнішніх боргів. Реорганізація офіційного боргу.

Тема 12. Україна у світовому фінансовому ринку.

Співпраця України із зарубіжними донорами на двосторонній та багатосторонній основі. Співпраця України з МВФ. Співпраця України із Всесвітнім банком. Діяльність Міжнародної фінансової корпорації в Україні. Співпраця України із Європейським банком реконструкції та розвитку. Динаміка зовнішнього боргу України. Кредитні відносини з Росією. Кредитування міжнародними організаціями. Позики на міжнародних ринках капіталу.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29057>
2. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / за ред. Ю. Г. Козака. – [5-те вид. перероб та доп.]. Київ: ЦУЛ, 2014. 348 с.
3. Міжнародні фінанси : підручник / [О. М. Мозговий, Т. В. Мусієць, Л. В. Руденко-Сударєва [та ін.] ; за заг. ред. О. М. Мозгового ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". Київ : КНЕУ, 2016. 515 с.

Додаткова література

1. Бурковська А. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2014. 208 с.
2. Валютні операції : конспект лекцій / НТУУ «КПІ»; уклад. В. М. Кочетков, І. М. Грінько. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,3 Мбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2010. 146 с.
3. Васюренко О. В. Банківські операції: навч. посіб.: 4-е вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2004. 324 с.
4. Гальчинська Т. А., Чепурнова Н. І., Рябокінь М. І. Троїцька О. Б., Сивак О. В. Платіжний баланс і зовнішній борг України / Щоквартальне аналітично-статистичне видання Національного банку України. Київ : НБУ, 2014. 150 с.
5. Гнезділова О. М. Оптимізація системи безготівкових розрахунків. Сучасні питання економіки і права. 2011. Вип. 2. С. 100-105.
6. Дячек В.В., Колосовська О.Д., Оніщенко В.С. Особливості використання форм міжнародних розрахунків українськими підприємствами під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності / Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 21. С. 70-76. URL: <http://global-national.in.ua/archive/21-2018/15.pdf>
7. Козик В. В. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб.; 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
8. Кудлаєва Н.В., Онуфрак О.Д. Особливості застосування акредитивної форми міжнародних розрахунків в іноземній валюті / Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2017. С. 124-128. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/27-2-2017/26.pdf/>
9. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / [І. І. Д'яконова, М. І. Макаренко, Ф. О. Журавка та ін.]; за ред. М. І. Макаренка та І. І. Д'яконової. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 548 с.
10. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / Дяконова І. І., Макаренко М. І., Журавка Ф. О. та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 548 с.
11. Международные финансы : учебник и практикум для бакалаврата и магистратуры / [В. Д. Миловидов и др.] ; отв. ред. В.Д. Миловидов, В.П. Битков. М. : Издательство Юрайт, 2017. 422 с.
12. Міжнародні фінанси: підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шемет та ін.; за ред. О. І. Рогача. Київ : Либідь, 2003. 784 с.
13. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. Тернопіль: Вектор, 2013. 572 с.
14. Носач Л. Л., Величко К. Ю. Системний вибір оптимальної форми міжнародних розрахунків / Бізнес Інформ. 2016. № 10. С.39- 46. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2016-10_0-pages-39_46.pdf.
15. Тюха І. В., Рудницька Р. В. Вибір оптимальної форми розрахунків в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств харчової промисловості. Формування ринкових відносин в Україні. 2014. № 10 (161). С. 114-117.
16. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 408 с.
17. Фединяк Г. Міжнародно-правове регулювання розрахунків по акредитиву та законодавство України / Вісник Львівського університету. 2016. Вип. 39. С. 120-127.
18. Шуба Т. П., Колосовська О. Д., Оніщенко В. С. Мінімізація ризиків при веденні зовнішньоекономічної діяльності українськими підприємствами / Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 20. С. 93-98. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/20.pdf>.

Навчально-методичні ресурси

1. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс]: конспект лекцій / НТУУ «КПІ» ; уклад. В. М. Кочетков, І. М. Грінько (Хоменко). – Електронні текстові дані (1 файл: 1,51 Мбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2012. 123 с. URL : <http://library.kpi.ua:8080/handle/123456789/2253>
2. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс] : термінологічний словник / НТУУ «КПІ» ; уклад. В. М. Кочетков, І. М. Грінько (Хоменко). – Електронні текстові дані (1 файл: 534 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2013. 40 с. URL : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/2727>
3. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс] : методичні вказівки для підготовки до практичних занять для студентів напряму підготовки: 6.030503 «Міжнародна економіка» / НТУУ «КПІ» ; уклад. І. М. Грінько ; відп. ред. С. В. Войтко. – Електронні текстові дані (1 файл: 433 Кбайт). Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 20 с. URL : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/11651>
4. Міжнародні фінанси [Електронний ресурс] : методичні вказівки для самостійної роботи студентів напряму підготовки: 6.030503 «Міжнародна економіка» / НТУУ «КПІ» ; уклад. І. М. Грінько. – Електронні текстові дані (1 файл: 579 КБ). Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 47 с. URL : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/11729>
5. Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29057>
6. Міжнародні фінанси : курсова робота [Текст] для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 50 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/34929>

Обов'язковим для прочитання є навчальний посібник приведений нижче. Зазначене джерело є у вільному доступі та розміщене на сайті бібліотеки КПІ ім. Ігоря Сікорського, Е-Кампусі, Moodle, Google Classroom:

Міжнародні фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізацією «Міжнародна економіка» за денною формою навчання / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 109 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29057> (має зв'язок із усіма темами дисципліни).

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Назви розділів, тем	Кількість годин				
	Всього	у тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Лабораторні	СРС
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Сутність міжнародних фінансів та еволюція валютної системи					
Тема 1.1. Система міжнародних фінансів	6	1	3	-	2
Тема 1.2. Еволюція світової валютної системи	9	2	4	-	3
Разом за розділом 1	15	3	7	-	5
Розділ 2. Особливості функціонування міжнародних фінансових ринків					
Тема 2.1. Світовий фінансовий ринок та його структура	6	2	2	-	2
Тема 2.2. Валютні ринки та валютні операції	5	2	2	-	1
Тема 2.3. Особливості функціонування євrorинку	6	1	3	-	2
Тема 2.4. Ринок міжнародних інвестицій	8	1	3	-	4
Разом за розділом 2	25	6	10	-	9

Розділ 3. Міжнародні фінансові розрахунки та платіжний баланс					
Тема 3.1. Міжнародний кредитний ринок та технології кредитування	7	2	3	-	2
Тема 3.2. Фінанси транснаціональних корпорацій	6	1	3	-	2
Тема 3.3. Міжнародні розрахунки та платіжний баланс	8	2	3	-	3
Разом за розділ 3	21	5	9	-	7
Розділ 4. Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин					
Тема 4.1. Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин	7	2	3	-	2
Тема 4.2. Заборгованість у системі міжнародних фінансів	5	1	2	-	2
Тема 4.3. Україна у світовому фінансовому ринку	4	1	1	-	2
Модульна контрольна робота	5		2		3
Разом за розділом 4	21	4	8	-	9
Залік	8	-	2	-	6
Всього годин	90	18	36	-	36

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назви тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання та посилання на навчальну літературу	Кількість годин СРС
1	Система міжнародних фінансів. Поясніть предмет навчальної дисципліни міжнародні фінанси. Обґрунтуйте соціально-економічну роль міжнародних фінансів. Назвіть суб'єкти та об'єкти міжнародних фінансових відносин. Розкрийте сутність поняття «міжнародне фінансове право». Охарактеризуйте валютну інтервенцію. Поясніть методику визначення рівня девальвації та ревальвації валюти. Охарактеризуйте диверсифікацію валютних резервів. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 6-11; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 7; 9; 10; 11; 12].	2
2	Еволюція світової валютної системи. Обґрунтуйте основні принципи Бреттонвудської валютної системи. Поясніть основні принципи Ямайської валютної системи. Охарактеризуйте Ямайську валютну систему. Поясніть етапи розвитку Європейської валютної системи. Обґрунтуйте особливості використання міжнародних розрахункових грошових одиниць. Обґрунтуйте сутність виникнення інфляційних процесів та їх впливу на валютний курс. Поясніть організаційну структуру світового фінансового ринку. Охарактеризуйте діяльність валютних відділів банків. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 16-27; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 7; 9].	3
3	Світовий фінансовий ринок та його структура. Охарактеризуйте основні функції фінансового ринку. Обґрунтуйте мету та структуру світового фінансового ринку. Поясніть механізм функціонування світового фінансового ринку. <i>Рекомендована базова література:</i> [1; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 7; 11; 12].	2
4	Валютні ринки та валютні операції. Охарактеризуйте склад валютних цінностей. Поясніть сутність валютного паритету і валютного курсу. Обґрунтуйте зв'язок між інфляцією та валютним курсом. Охарактеризуйте елементи національної, регіональної та світової валютної системи. Поясніть види та відмінність валютних операцій. Поясніть відмінність валютних операцій «spot» та «swap» Охарактеризуйте етапи проведення строкових валютних операцій. Поясніть сутність проведення форвардних операцій. Обґрунтуйте відмінність ф'ючерсних та форвардних операцій. Поясніть сутність економічної категорії «валютні опціони». <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 31-42; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [9; 10; 11].	1

5	Особливості функціонування євrorинку. Обґрунтуйте відмінність євrorинку та євrorвалют. Обґрунтуйте сегменти можна поділити євrorинок ринок. Охарактеризуйте особливості ринку євrorвалют. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 46-49; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 3; 7; 9].	2
6	Ринок міжнародних інвестицій. Поясніть еволюція виводу капіталу. Розгляньте поняття та сутність міжнародних інвестицій. Обґрунтуйте роль держави та приватного сектора у вивозі капіталу та інвестуванні коштів. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 51-57; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [3; 7; 12].	4
7	Міжнародний кредитний ринок та технології кредитування. Поясніть роль транснаціональні компанії в системі виводу капіталу та інвестуванні. Охарактеризуйте кредитні рейтинги. Поясніть сутність міжнародного кредиту. Назвіть технології кредитування. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 59-62; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [9; 10; 11].	2
8	Фінанси транснаціональних корпорацій. Детально розгляньте фінансову систему транснаціональних корпорацій. Обґрунтуйте важливість оподаткування в системі міжнародних відносин. Поясніть елементи оподаткування. Обґрунтуйте відмінність прямих та непрямих податки. Напрями лібералізації міжнародної торгівлі. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 65-68; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [3; 9; 10; 11].	2
9	Міжнародні розрахунки та платіжний баланс. Баланси міжнародних розрахунків. Що відображається в балансі міжнародних розрахунків? Види балансів міжнародних розрахунків. Обґрунтуйте різницю між платіжним і розрахунковим балансами. Поясніть про що свідчить пасивне і активне сальдо торгового балансу. Охарактеризуйте методи балансування сальдо платіжного балансу. Розгляньте операції пов'язані з розрахунком чеками. Поясніть інкасову та документарну форму акредитив. Проблеми та перспективи входження України в міжнародну фінансову систему. Обґрунтуйте відмінність форм не документарних форм міжнародних розрахунків авансу та банківського переказу. Поясніть сутність «валюта ціни» та «валюта платежу» та обґрунтуйте їх відмінність. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 72-86; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 14; 15].	3
10	Регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин. Об'єктивна необхідність інтеграції України в систему міжнародних фінансів. Стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями. Поясніть економічну категорію «міжнародний контроль», «глобальні податки». В чому полягає захист інвестицій? На чому ґрунтується регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин? <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 90-100; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [10; 11; 12].	2
11	Заборгованість у системі міжнародних фінансів. Обґрунтуйте поняття «реорганізація офіційного боргу». Які стратегічні напрями вдосконалення системи регулювання міжнародних відносин? Економічні умови та наслідки зростання нестабільності міжнародних фінансів. Поясніть сутність поняття «заборгованість» та «державний борг». <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 96-100; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [1; 7; 18].	2
12	Україна у світовому фінансовому ринку. Основні напрями вдосконалення діяльності міжнародних фінансових інституцій. Розглянути й проаналізувати співпрацю України з МВФ та Всесвітнім банком, Європейським банком реконструкції та розвитку. <i>Рекомендована базова література:</i> [1, с. 102-106; 2; 3]. <i>Рекомендована додаткова література:</i> [7; 9; 10; 11].	2
	Модульна контрольна робота	3
13	Підготовка до заліку	6
Всього, год.		36

При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів», здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь, знань та навичок у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, кейс-завдань, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців. Студенти розглядають ситуації та розв'язують завдання наближені до реальних умов їхньої професійної діяльності.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

З метою закріплення знань, одержаних студентами на лекційних заняттях та в результаті самостійної роботи, на кожній лекції, починаючи з другої, рекомендується здійснювати експрес-контроль отриманих знань у вигляді письмового вирішення тестових завдань або опитування.

Основні методи навчання

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

- 1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, пошуковий та дослідницький метод);
- 2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій», ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, кейс-технологія та ін.);
- 3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання відео-підтримки навчальних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів завдань пов'язаних із вирішенням проблемних питань у галузі міжнародних фінансів, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей.

Проведення лекцій забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Студенти повинні уважно прослухати план лекції, стежити за ходом викладання відповідно до плану. Головні тези лекції лектор виділяє різними способами: затримання або прискорення темпу, підвищення інтонації, виразнішою дикцією, повторенням окремих фраз, вказівкою, щоб студенти записали визначення або положення. Конспект лекцій повинен являти скорочений запис, в якому за допомогою активної думки та пам'яті виділяється головне. Нові поняття, визначення та найінформативніші висновки слід записувати повністю для спрощення їх подальшого відтворення.

При розгляді основних питань лекції рекомендується звернути увагу на аналіз спеціальної літератури, роблячи акцент на дискусійних питаннях. Під час ознайомлення студентів з позиціями різних науковців і практичних працівників слід пропонувати їм визначитися з власною позицією по різних проблемних питаннях із міжнародних фінансів та запропонувати стратегічні рішення у вирішенні фінансових проблем.

У ході практичних занять здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку. Студенти розглядають ситуації, наближені до реальних умов виробничої діяльності.

Самостійне опрацювання матеріалу орієнтоване на творче опрацювання лекцій, підготовку до заліку та полягає у створенні індивідуальних опорних конспектів, виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовці та виконанні індивідуальних і колективних завдань. Методика вивчення навчальної дисципліни ґрунтується на поєднанні послідовного вивчення лекційного матеріалу, виконання контрольних завдань, самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

Студенти мають обов'язково відвідувати, як практичні, так і лекційні заняття. Штрафні бали за відсутність на занятті не вводяться. Відвідавши заняття студент отримує бали за виконані завдання (тестові, кейс-завдання, тренінги, комплексні задачі тощо). За відсутності його без поважної причини на занятті, студент не має змоги перездати завдання та отримати бали. Таким, чином він їх втрачає за відсутності його на занятті та не виконані завдань з навчальної дисципліни. Якщо ж студент не відвідав заняття із поважної причини, то він повинен пред'явити викладачу документ, який підтверджує поважну причину його відсутності. Відповідно, він має змогу виконати завдання на консультації. Перескладання заліку здійснюється згідно термінів додаткової сесії встановлених деканатом. Як студент, так і викладач має дотримуватися політики щодо академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтингова система оцінювання результатів навчання

Поточний контроль: експрес-опитування, опитування за темою заняття, МКР, кейс-завдання, тощо. Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу. Семестровий контроль: залік.

Умови допуску до семестрового контролю є семестровий рейтинг не менше 30 балів.

1. Рейтинг студента з кредитного модуля розраховується за 100 бальною системою, з них 60 балів складає стартова шкала. Стартовий рейтинг (протягом семестру) складається з балів, що студент отримує за:

- роботу на практичних заняттях (виконання кейс-завдань, участь у ділових іграх, розв'язання комплексних задач, вирішення тестових питань);
- написання модульної контрольної роботи (МКР);

2. Критерії нарахування балів:

2.1. Робота на практичних заняттях та виконання завдань (тестових, кейс-завдань, розв'язок задач).

Активна, плідна, творча робота, виконання 8 завдань, які оцінюються у 5 балів кожне (40 балів);

- творча робота, вірно розв'язане завдання – 5 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками – 4 бали;
- роботу виконано з певними помилками – 3 бали;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є суттєві помилки) – 0 балів.

Відсутність на занятті без поважних причин студент втрачає можливість отримати бали.

2.2. Виконання модульної контрольної роботи (МКР):

- творча робота – 20-18 балів;
- роботу виконано з незначними недоліками – 17-16 балів;
- роботу виконано з певними помилками – 15-10 балів;
- роботу не зараховано (завдання не виконане або є грубі помилки) – 0 балів.

3. Умовою першої атестації є отримання не менше 12 балів та виконання всіх робіт на практичних заняттях (на період атестації). Умовою другої атестації – отримання не менше 24 балів, виконання всіх робіт на практичних заняттях (на період атестації) та зарахування кейс-завдань і МКР.

4. Умовою допуску до заліку є зарахування виконаних завдань на практичних заняттях, написання МКР. Студент повинен мати стартовий рейтинг не менше 30 балів.

5. На заліку студенти виконують письмову залікову роботу. Заліковий білет містить два теоретичних питання, задачу та одне кейс-завдання. Перелік залікових запитань наведено у додатку Б, а типові варіанти залікової роботи наведено у додатку В. Кожне завдання оцінюється у 10 балів. В 40 балів оцінюється виконання усіх залікових завдань. Залікова робота оцінюється за такими критеріями:

- «відмінно», повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації (повне розкриття двох теоретичних питань, безпомилкове та структуроване розв'язування задачі, представлено вірно та обґрунтовано відповідь по кейс-завданню) – 40-38 балів;
- «добре», достатньо повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації або незначні неточності (представлено вірну відповідь на теоретичні питання, задача та кейс-завдання розв'язані вірно, але без обґрунтування та мають певні незначні неточності) – 37-35 балів;
- «задовільно», неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки (завдання виконані з певними недоліками) – 34-30 балів;
- «незадовільно», відповідь не відповідає умовам до «задовільно» – 0 балів.

6. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Типові завдання МКР представлені у Додатку А. Перелік залікових питань представлені в Додатку Б, а типові варіанти завдань залікової роботи наведені в Додатку В. Студент має змогу отримати додаткові бали до рейтингу представивши сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою навчальної дисципліни.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: доц., к.е.н. Грінько Іриною Миколаївною

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету¹ (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.

Типові варіанти завдань для модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота Варіант № 1

Тестові завдання:

1. Розрахуйте курс покупця, якщо курс продавця 1 дол. = 40.20 грн. , а маржа обмінної операції дорівнює 1 %.
2. Відкрита валютна позиція, за якою вимоги щодо певної валюти перевищує зобов'язання називається ...
3. Розрахувати вартість привілейованої акції американської компанії, якщо розмір дивиденду на одну акцію дорівнює 83 дол., а ставка дисконту – 10%.
4. Як називається валютна операція з купівлі-продажу валюти на умовах її поставки протягом двох робочих днів від дня укладання угоди за курсом, зафіксованим в угоді?
5. Валютна операція, за якої поєднуються форвардні умови та умови «спот» – це
6. Розрахуйте, чому дорівнює маржа обмінної операції (у відсотках), якщо курс продавця дорівнює 1.325 америк. дол. за 1 євро, а курс покупця дорівнює 1.311 америк. дол. за 1 євро.
7. Строкові угоди на біржах щодо купівлі-продажу певної валюти, фінансових та кредитних інструментів, золота за фіксованою на момент укладання контракту ціною, які у більшості випадків не закінчуються поставкою валюти (або інш.) – ...
8. Договірне зобов'язання (контракт) на право купівлі або продажу протягом терміну дії договору і за договірною ціною певної кількості валюти – це ...
9. Розрахуйте крос-курс фунта стерлінгів щодо євро, якщо курс америк. долара у Великобританії становить 0.60 фунт. стерл., а курс америк. дол. щодо євро – 0.75 євро.
10. Як називається валютна операція (контракт) купівлі-продажу валют у майбутньому за курсом, зафіксованим у контракті?

Задачі

1. Мексиканська компанія уклала контракт з американською фірмою на поставку в Америку товару на суму 500 000 амер. дол. Курс долара в Мексиці зріс з 23.10 до 23.12 песо. Розрахуйте величину прибутку (збитку) мексиканської компанії від курсової різниці.
2. Державні облигації з терміном обігу 61 день пропонуються до продажу за курсом 90. Визначте дохідність до погашення облигацій Д.

Модульна контрольна робота Варіант № 2

Тестові завдання:

1. Купівля різних видів активів з метою зміни структури наявних активів для зменшення ризику – це ...
2. Відкрита валютна позиція, за якої зобов'язання щодо певної валюти перевищують вимоги називається ...
3. Розрахуйте, чому дорівнює маржа обмінної операції (у відсотках), якщо курс продавця дорівнює 39.12 грн. за 1 америк. дол., а курс покупця дорівнює 39.10 грн. за 1 америк. дол.
4. Курс однієї валюти до іншої, розрахований через їхні курси до третьої валюти – це ...
5. Вираження іноземної валюти у певній кількості національної валюти – це ...
6. Розрахуйте курс продавця, якщо курс покупця 1 євро = 41.500 грн., а маржа обмінної операції дорівнює 0.9%.
7. Яка конференція була проведена у 1944 році представниками 45 країн з метою формування міжнародного валютного порядку після закінчення Другої світової війни?
8. Яка світова валютна система характеризувалася функціонуванням золота як грошей, фіксацією золотого вмісту національних валют, їх безпосередньої конвертованості у золото?
9. Статистичний звіт про здійснені впродовж визначеного проміжку часу зовнішньоекономічних операцій резидентів даної країни з рештою країн – це ...
10. Розрахуйте крос-курс американського долара щодо англійського фунта стерл., якщо курс євро в Америці становить 1.385 дол., а курс євро у Великобританії – 0.822 фунт. ст.

Задачі

1. Українська компанія уклала угоду на поставку 100 т. борошна німецькій фірмі по 600 євро за тону. Курс євро впав з 40.1 до 40.0 грн. Розрахуйте величину прибутку (збитку) української компанії від зміни курсу.
2. Брокер прийняв замовлення від клієнта на укладання ф'ючерсного контракту на купівлю 5000 дол. США за ціною 39.00 грн. за дол. У день виконання ф'ючерс був закритий за курсом котирування 39.10 грн. за дол. Визначити прибуток (збиток) покупця ф'ючерса.

Орієнтовний перелік питань залікової роботи

1. Розкрийте сутність та функції міжнародних фінансів.
2. Охарактеризуйте сучасну Європейську валютну систему.
3. Розкрийте особливості міжнародного ринку банківських кредитів.
4. Проаналізуйте динаміку зовнішнього боргу України.
5. Охарактеризуйте наслідки глобалізації фінансового середовища.
6. Розкрийте сутність та наведіть складові світового ринку капіталів.
7. Особливості співпраці України із Всесвітнім банком.
8. Розкрийте основні риси Бреттон–Вудської валютної системи.
9. Охарактеризуйте систему золотого стандарту.
10. Розкрийте сутність операцій „спот” та „своп”.
11. Охарактеризуйте особливості ринку євровалют.
12. Проаналізуйте причини формування та характеристики Ямайської валютної системи.
13. Розкрийте сутність та механізм використання СПЗ (спеціальних прав запозичення).
14. Охарактеризуйте функції центральних банків на валютних ринках.
15. Обґрунтуйте особливості міжнародних розрахунків чеками та вексями.
16. Охарактеризуйте банківський переказ, інкасо та акредитив у міжнародних розрахунках.
17. Стан та перспективи співробітництва України з міжнародними фінансовими інституціями.
18. Сучасні проблеми функціонування національної грошової одиниці.
19. Основні напрями вдосконалення діяльності міжнародних фінансових інституцій.
20. Проаналізуйте співпрацю України з МВФ та Всесвітнім банком, Європейським банком реконструкції та розвитку.
21. Охарактеризуйте шляхи становлення національної валютно-фінансової системи України.
22. Основні напрями вдосконалення діяльності міжнародних фінансових інституцій.
23. Поясніть методи балансування сальдо платіжного балансу.
24. Охарактеризуйте особливості ф'ючерсного та форвардного ринків.
25. Розгляньте операції пов'язані з розрахунком вексями.
26. Наведіть та поясніть функції євровалютного міжбанківського ринку.
27. Охарактеризуйте різновиди валютних ризиків.
28. Наведіть способи визначення сальдо платіжного балансу.
29. Наведіть проблеми державного регулювання міжнародного фінансового ринку.
30. Поясніть міжнародні стандарти рахівництва (IAS).

Типові варіанти залікової роботи з дисципліни «Міжнародна фінансова система: Основи міжнародних фінансів»

Варіант № 1

Тестові завдання:

11. Розрахуйте курс покупця, якщо курс продавця 1 дол. = 38.20 грн., а маржа обмінної операції дорівнює 1 %.
12. Відкрита валютна позиція, за якою вимоги щодо певної валюти перевищує зобов'язання називається ...
13. Розрахувати вартість привілейованої акції американської компанії, якщо розмір дивіденду на одну акцію дорівнює 83 дол., а ставка дисконту – 10%.
14. Як називається валютна операція з купівлі-продажу валюти на умовах її поставки протягом двох робочих днів від дня укладання угоди за курсом, зафіксованим в угоді?
15. Валютна операція, за якої поєднуються форвардні умови та умови «спот» – це ...
16. Розрахуйте, чому дорівнює маржа обмінної операції (у відсотках), якщо курс продавця дорівнює 1.325 америк. дол. за 1 євро, а курс покупця дорівнює 1.311 америк. дол. за 1 євро.
17. Строкові угоди на біржах щодо купівлі-продажу певної валюти, фінансових та кредитних інструментів, золота за фіксованою на момент укладання контракту ціною, які у більшості випадків не закінчуються поставкою валюти (або інш.) – ...
18. Договірне зобов'язання (контракт) на право купівлі або продажу протягом терміну дії договору і за договірною ціною певної кількості валюти – це ...
19. Розрахуйте крос-курс фунта стерлінгів щодо євро, якщо курс америк. долара у Великобританії становить 0.60 фунт. стерл., а курс америк. дол. щодо євро – 0.75 євро.
20. Як називається валютна операція (контракт) купівлі-продажу валют у майбутньому за курсом, зафіксованим у контракті?

Задачі

1. Мексиканська компанія уклала контракт з американською фірмою на поставку в Америку товару на суму 500 000 амер. дол. Курс долара в Мексиці зріс з 23.10 до 23.12 песо. Розрахуйте величину прибутку (збитку) мексиканської компанії від курсової різниці.
2. Державні облігації з терміном обігу 61 день пропонуються до продажу за курсом 90. Визначте дохідність до погашення облігацій D_p .

Варіант № 2

Тестові завдання:

11. Купівля різних видів активів з метою зміни структури наявних активів для зменшення ризику – це ...
12. Відкрита валютна позиція, за якої зобов'язання щодо певної валюти перевищують вимоги називається ...
13. Розрахуйте, чому дорівнює маржа обмінної операції (у відсотках), якщо курс продавця дорівнює 40.12 грн. за 1 америк. дол., а курс покупця дорівнює 40.10 грн. за 1 америк. дол.
14. Курс однієї валюти до іншої, розрахований через їхні курси до третьої валюти – це ...
15. Вираження іноземної валюти у певній кількості національної валюти – це ...
16. Розрахуйте курс продавця, якщо курс покупця 1 євро = 31.500 грн., а маржа обмінної операції дорівнює 0.9%.
17. Яка конференція була проведена у 1944 році представниками 45 країн з метою формування міжнародного валютного порядку після закінчення Другої світової війни?
18. Яка світова валютна система характеризувалася функціонуванням золота як грошей, фіксацією золотого вмісту національних валют, їх безпосередньої конвертованості у золото?
19. Статистичний звіт про здійснені впродовж визначеного проміжку часу зовнішньоекономічних операцій резидентів даної країни з рештою країн – це ...
20. Розрахуйте крос-курс американського долара щодо англійського фунта стерл., якщо курс євро в Америці становить 1.385 дол., а курс євро у Великобританії – 0.822 фунт. ст.

Задачі

1. Українська компанія уклала угоду на поставку 100 т. борошна німецькій фірмі по 600 євро за тону. Курс євро впав з 42.1 до 42.0 грн. Розрахуйте величину прибутку (збитку) української компанії від зміни курсу.
2. Брокер прийняв замовлення від клієнта на укладання ф'ючерсного контракту на купівлю 5000 дол. США за ціною 38.00 грн. за дол. У день виконання ф'ючерс був закритий за курсом котирування 38.10 грн. за дол. Визначити прибуток (збиток) покупця ф'ючерса.